

La imaginació al servei de la seducció

Mitges tintes

“Si no existís s'hauria d'inventar”, diem d'aquelles coses que ens semblen tan imprescindibles que no ens en podem estar. Durant els anys 40, les mitges es van convertir en un luxe prohibitiu; hi havia dies que ni tan sols se'n podien aconseguir al mercat negre. I aleshores algú va pensar que...

No se sap qui s'ho va inventar. El més segur és que ningú en concret. Devia sorgir per necessitat. Alguna noia que volia anar a una festa i no tenia cap intenció de renunciar-hi per culpa de les mancances de l'època. Eren temps difícils, Europa estava en guerra i aquí tot just s'havia acabat: estraperlo, racionament, gana, fred... eren el pa de cada dia. D'oportunitats de divertir-se, tampoc no n'hi havia tantes, i no era pas qüestió de desapropiar les poques que es presentaven.

La cosa, probablement, va anar així: la Pilar va dir a la Maria que aquella nit hi havia ball. La Maria va pensar que no s'ho perdria per res del món. S'hauria de barallar amb els pares (o en el pitjor dels casos, escapar-se per la finestra); demanar el vestit a la germana (o agafar-li'l sense que se'n adonés); travessar la ciutat a peu (o fer-se portar per un veí que tenia cotxe, però el veí era tan enganxós que millor ni provar-ho). La Maria estava decidida a anar-hi, costés el que costés. De cop va recordar que no tenia ni un parell de mitges per a posar-se. Va demanar a la Pilar si li'n deixava unes. Però, evidentment, la Pilar només en tenia un parell, i encara gràcies. Va entrar a casa; va regirar els calaixos de la mare i de la germana. Només en va trobar un parell, de llana i tan velles que feien pena. Horrible. Va trucar a la veïna. En tenia unes, però eren tan sargides que no hi havia cap possibilitat de salvar-les. Sabia un lloc on en venien de sotamà. Costaven un ull del cap, però estava disposada a pagar el que fos. El venedor (un personatge sinistre que també venia sucre, tabac i carn), li va dir que ho sentia, però que no li'n quedaven ni un parell. “Potser demà”, li va dir. “Demà? Que et bombin!” Va tornar a casa corrents. Gairebé plorava de ràbia. Sense mitges no hi podia anar. Faria el ridícul. Una altra veïna, en veure-la tan desesperada li va do-

nar una altra adreça. Era lluny, però valia la pena d'intentar-ho. El personatge encara era més sinistre. Va haver de dir el sant i senya, perquè la deixés passar. “Mitges?”, va fer. I es va posar a riure. No n'hi havia enlloc, i si per casualitat en trobava, les hi farien pagar a preu d'or. Però si volia tenia roba interior de seda. Una preciositat, va dir mentre la desplejava. Quan tornava, va començar a pensar que potser l'hauria de deixar córrer, aquell ball. Però

dues cantonades més avall, va jurar-se que hi aniria encara que hagués de pintar-se-les. Pintar-se-les? La idea li va donar ales. Va arribar a casa i es va tancar al lavabo. Va obrir l'armari. No hi havia gaire cosa a escollir. Va mirar-se el pot de betum marró. Va començar a empastifar-se les cames. El pitjor eren les boletes, com pedres, que no hi havia manera de desfer. Trucaven a la porta. Era el pare. Preguntava si algun dia hi podria entrar ell, al la-

Sense fils

Com gairebé sempre, tractant-se de la intimitat femenina, els francesos van al capdavant. Algun fabricant de productes de bellesa s'adonà aviat que allò que ha sorgit com per art de màgia, pot representar-li un bon negoci. I s'hi tira. Els primers preparats que imiten les mitges es posen a la venda amb noms suggerents i evocadors: “Filpas”, de la casa Bienaimé; “200 Fils”, d'Elisabeth Arden o “Filmacolor” (“les mitges que mai no s'escorren”). L'èxit és immediat. A aquest costat del Pirineu també hi ha qui flaira el negoci: “Brunisol” i “Broncimmar” són els noms de les dues marques més conegudes: “S'ha acabat recollir punts. S'han acabat les arrugues”, proclamen.

En poc temps, la idea travessa el canal de la Mànega: la prohibició del govern britànic de vendre i portar mitges de seda, ajuda a la seva ràpida difusió. També travessarà l'Atlàntic: al 1943, després de l'atac de Pearl Harbour, les importacions de seda japonesa queden blocades. Les mitges s'encareixen de tal manera que es converteixen en un luxe a l'abast de molt pocs, i les americanes adopten les locions que donen la il·lusió de dur-ne.

Els principals enemics d'aquestes mitges falses són la pluja i els gossos. Qua-

tre gotes, i es destenyeixen, cosa que provoca situacions gens agradables per a la portadora. Els gossos, per la seva banda, se senten atrets per l'olor ensucrada d'alguna d'aquestes locions, i no resisteixen la temptació de llepar les cames tenyides. Els fabricants es veuen obligats a millorar els productes, i al cap d'un temps treuen al mercat noves fórmules “resistents a la pluja” i preparades per a “evitar molèsties inoportunes”. Però el principal enemic de les mitges tintes foren, sens dubte, el niló i el Pla Marshall. Els temps havien canviat; tot tornava al seu lloc.

“Filpas: mat, sedós i no taca. Us revestirà les cames com les mitges més boniques”, assegurava un anunci de l'època.

O. C.

vabo. Va dir: "Un moment, jaestic", i es va posar sobre el tamboret per mirar-s'ho amb perspectiva. El resultat era lamentable. Es feia tard. Tornaven a trucar. Aquest cop amb males maneres. Es va netejar les cames. No va ser fàcil treure's el betum. Va obrir. Quan el pare va sortir s'hi va tornar a tancar. Descartat el betum, no quedava gran cosa més. Va veure el pot de tintura de iode. Ara era la germana, la que tustava a la porta insistentment. Aquesta, era millor no fer-la esperar. Va dissimular el recipient sota la brusa i va sortir sense mirar-la. Es va tancar a l'habitació. Primer, va provar-ho amb el dit. No podia ser, era massa perfecte. Va buscar un pinzell. Va començar pels turmells, i va anar pujant. A poc a poc. "Què és aquesta olor?", va sentir que preguntava el pare. Es va posar a cantar, eufòrica. Ja

No passis la ratlla

Li ha coses que, per fortuna, una dona no pot fer sola: apujar-se o abaixar-se la cremallera del vestit, per exemple. Dibuir-se la costura d'unes mitges inexistents; tampoc. Cada època té les seves imatges o situacions fetix, i l'espectacle d'una noia amb la faldilla lleugerament arromangada, observant com li pinten les cames amb un perfilador de celles, devia provocar més d'una impressió. El veritable espectacle, però, era el que s'oferia a l'artista: germà, amic, pare, xicot o amant de la fresca (tenyir-se les cames era considerat immoral, però dibuixar-s'hi la costura era el sùmmum de desvergonyiment).

S'havia de tenir bon pols (o bona dentadura, com demostra Alain Delon). Fer-ho a poc a poc, però sense aturar-se: la costura

només semblava real si el traç era seguit. La interessant, per la seva banda, havia de cooperar-hi: les cames teses i quietes; el més petit moviment podia ser fatal. Si la feina s'esguerrava pel camí, calia esborrar-ho amb un drap lleugerament humit, o amb la llengua, això depenia del grau de familiaritat. I tornar a començar. No es podia pitjar el llapis massa fort. Els veritables artistes de dibuixar costures eren

havia arribat als genolls. Hauria pogut aturar-se, de fet la faldilla li arribava

fins més avall dels genolls. "Però si et poses mitges, et poses mitges", va pensar. I va començar a tenyir-se les cames. Va sortir al balcó. Va fer-se aire amb les faldilles per

Alain Delon demostra les seves aptituds en l'art de pintar costures, amb la boca! El fotograma és de la pel·lícula *Le chemin des écoliers* (1959), de Michel Boisrond.

aquells qui ho feien tan ràpid, i amb la pressió tan justa, que la noia ni s'adonava que ja s'havia acabat. Després calia acostar un mirall perquè la noia pogués admirar l'obra acomplerta (com un barber que mostra el clatell al client).

O. C.

tal que les cames s'asseguessin més de pressa. Per sort el lavabo era buit. Va enfilarse de nou al tamboret. No s'ho podia creure. Semblava que realment dugués mitges. Va estar a punt de xisclar de felicitat. "Què és aquesta olor?", va sentir que preguntava el pare. Es va girar d'esquena. Perfecte. Perfecte? Hi faltava alguna cosa, però no sabia dir què. De cop va recordar el gest de la mare —quan encara n'hi havia, de mitges— arreglant-se la costura. "Betum de color negre? Quedarà fatal. Un tros de carbó? Massa gruixut. Déu meu, ajudeu-me!" El llapis de les celles, és clar. El va agafar. Es va ajupir. No hi arribava bé. Es va asseure al tamboret, amb una cama estirada reposant a la banqueta. No ho aconseguiria mai. Va decidir-se pel germà, seria el menys problemàtic. Va sortir del lavabo. Li va dir que el necessitava. No va ser fàcil, va haver de negociar. Li va costar car. Li va explicar que havia de fer. El germà es

pensava que s'havia tornat boja. "Sobretot que quedí recte", va insistir. Va apujar-se les faldilles. Li va dir que comencés per dalt. Que no corrés. "Què és aquesta olor?", va sentir que insistia el pare.

Va arribar a la cita per pèls. Van caminar de pressa fins a la sala de ball. "Són maques aquestes mitges —li va dir l'amiga—. D'on les has tretes?" La Maria va fer un gest amb el cap, com dient: "Una que té recursos". "Cares?", li va preguntar. "Caríssimes!"

En sortir del ball, plovia. Quan es va separar de l'amiga, va començar a sentir una mena de cosa enganxosa que li relliscava per les cames. Quan va arribar a casa, les cames tornaven a ser blanques. El llapis de les celles era l'únic que havia resistit, tot i que en alguns llocs s'havia escorregut i que el frec de la faldilla n'havia esborrat un tros. Es va ficar al llit encantada. Aquell invent no tenia preu.

Oriol Castanys